

Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Marek Niechciał

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DOZIK-2.644.183.2017.MF

Warszawa, 18.06.2019

Termin rozprawy: 26.06.2019 r.
Proszę o pilne przedłożenie
sędziemu prowadzącemu sprawę.

Sąd Okręgowy w Krakowie
II Wydział Cywilny Odwoławczy
ul. Przy Rondzie 7
31-547 Kraków

Powód:
(...)

Pozwany:
DNB Bank Polska S.A.
ul. Postępu 15 C
02-676 Warszawa
reprezentowany przez:
(...)

Sygnatura akt: II Ca 2191/18

Stanowisko Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawierające istotny pogląd dla sprawy

Stosownie do przepisu art. 31d ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm., dalej także: uokik), „Prezes Urzędu, jeżeli uzna że przemawia za tym interes publiczny, przedstawia sądowi istotny dla sprawy pogląd w sprawach dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów”.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 31d ww. ustawy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej także: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu) przedstawia sądowi istotny pogląd dla przedmiotowej sprawy.

W świetle powyższego przepisu, **Prezes UOKiK przedstawia istotny dla sprawy pogląd, jeśli przemawia za tym interes publiczny, a sprawa dotyczy ochrony konsumentów.** Należy uznać, że obie przesłanki muszą wystąpić łącznie.

Niniejsza sprawa ma charakter publicznoprawny, bowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy zdecydowali się na skorzystanie z oferty kredytowej Banku i jednocześnie z przystąpienia do związanych z nią promocji. Przedmiotowa oferta nie była ograniczona do określonej grupy odbiorców, wyodrębnionych ze względu na konkretną cechę. Niniejszą sprawę należy uznać za spełniającą kryteria sprawy dotyczącej

ochrony konsumentów, gdyż jest ona związana z postanowieniami umownymi stosowanymi w relacjach pozwanego - przedsiębiorcy z konsumentami.

Biorąc pod uwagę wiedzę i doświadczenie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z zakresu ochrony konsumentów, Prezes Urzędu uznał za zasadne i konieczne przedstawienie istotnego poglądu w niniejszej sprawie, w szczególności z uwagi na fakt, że **Prezes UOKiK prowadzi przeciwko DNB Bank Polska Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie postępowanie w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**, w ramach której zarzucono Bankowi podwyższenie oprocentowania kredytów lub pożyczek hipotecznych konsumentom, którzy: (1) przystąpili m.in. do promocji o nazwie „Na Szczytach II” oraz (2) na podstawie warunków ww. promocji zobowiązali się do zasilania co miesiąc kont osobistych, kont oszczędnościowych lub kont walutowych założonych i prowadzonych przez DNB Bank Polska Spółkę Akcyjną określonymi kwotami pieniężnymi oraz (3) zasilali konta z innych kont prowadzonych dla nich przez DNB Bank Polska Spółkę Akcyjną, w sytuacji gdy zasilanie konta z innych kont prowadzonych dla nich przez DNB Bank Polska Spółkę Akcyjną spełnia warunki tych promocji i w związku z tym brak jest podstawy do podwyższenia oprocentowania. W postanowieniu o wszczęciu przedmiotowego postępowania, Prezes UOKiK wskazał, że działanie to może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz godzić w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji może naruszać art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przedstawiając niniejszy pogląd, Prezes Urzędu pragnie poczynić istotne zastrzeżenie, że stanowisko jakie formułuje w tej sprawie opiera się na określonym stanie faktycznym i prawnym oraz jest wynikiem wydanego w sprawie orzeczenia sądowego. Tym samym, należy podkreślić, że ocena prawna przedstawiona w niniejszym poglądzie przez Prezesa Urzędu nie może stanowić odniesienia dla innych spraw.

Uzasadnienie

Pogląd przedstawiany w niniejszej sprawie wyrażany jest m.in. w oparciu o:

1. Wniosek Powoda o wydanie istotnego poglądu w sprawie.
2. Umowę o kredyt hipoteczny nr (...) zawartą dnia (...) r.
3. Zasady promocji cenowej produktów hipotecznych pn. „Na Szczytach II” - załącznik do ww. Umowy kredytu hipotecznego.
4. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, Wydział I Cywilny z dnia (...) r., sygn. akt (...).
5. Pisma procesowe składane przez strony postępowania sądowego, przedłożone Prezesowi UOKiK przez Powoda, w tym pozew o zapłatę złożony przez Powoda w dniu (...) r.

1. Stan faktyczny

W dniu (...) r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął wniosek konsumenta o przygotowanie i przedstawienie istotnego poglądu w sprawie objętej powództwem. W odpowiedzi na ww. wniosek, w związku z pozostającym w toku postępowaniem administracyjnym, Prezes UOKiK uznał przedstawienie istotnego poglądu

w sprawie za niezasadne. Wniosek został ponowiony przez Powoda w toku postępowania drugoinstancyjnego, już po wydaniu przez Prezesa UOKiK decyzji administracyjnej.

Pozwem z dnia (...) r. Powód wniósł m.in. o zasądzenie na jego rzecz od Pozwanego DNB Bank Polska S.A. (dawniej Bank DnB NORD Polska S.A.) kwoty wskazanej w pozwie (wraz z odsetkami ustawowymi) tytułem bezpodstawnego wzbogacenia.

Wyrokiem z dnia (...) r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie (sygn. akt ...) oddalił powództwo kredytobiorcy.

W uzasadnieniu do ww. wyroku Sąd m. in. wskazał, że „w ocenie tutejszego Sądu lektura zarówno zapisów analizowanych postanowień umownych znajdujących się w umowie o kredyt hipoteczny z dnia (...) r., jak również w Zasadach promocji *Na Szczytach II* nie może prowadzić do uwzględnienia stanowiska powoda w zakresie interpretacji tych zapisów umownych. Dokument obejmujący Zasady promocji i stanowiący integralną część umowy zawiera, w ocenie Sądu, jednoznaczne treści, w szczególności biorąc pod uwagę kontekst pozostałych postanowień tworzących całą relację zobowiązaniową stron”. Zdaniem Sądu, „jakkolwiek Zasady promocji *Na Szczytach II* nie wskazują literalnie, iż comiesięczne *zasilanie* rachunków ma się odbywać poprzez dokonywanie wpłat zewnętrznych, to jednakże zdaniem Sądu całościowa analiza postanowień Zasad Promocji, mając na względzie posłużenie się alternatywą w powoływanym § 2 ust. 2 pkt d. jednoznacznie wskazuje na taką interpretację tego pojęcia, jaka została przedstawiona powyżej”. Odnosząc się do kwestii interpretacji warunków promocji, Sąd argumentował, że „nie powinno budzić wątpliwości, iż pojęcie *zasilanie konta* nie jest tożsame z pojęciem *utrzymywania aktywów*. Stąd też jednorazowa wpłata kwoty 5.000,00 zł, a następnie przelew tych środków między rachunkami (a do takiego wniosku musiałaby doprowadzić interpretacja powoda) nie jest wystarczająca dla spełnienia żadnego z zawartych w § 2 ust. 2 pkt d. warunków”.

Powód wniósł apelację od ww. wyroku.

Punktem wyjścia i podstawą rozważań w niniejszej sprawie jest zatem wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie (sygn. akt ...) z dnia (...) r.

2. Treść postanowień umowy

Postanowienia umowne istotne dla przedmiotu sporu w niniejszej sprawie przyjęły następującą treść:

Umowa o Kredyt Hipoteczny nr (...):

„Zasady promocji cenowej produkt hipoteczny pn. *Promocja na szczytach II* stanowią załącznik Nr 10 o ile zostały podpisane przez obie strony i przedłożone przed pierwszym uruchomieniem Kredytu wraz z dokumentami potwierdzającymi wypełnienie warunków wynikających z niniejszej Umowy” (§ 15 ust. 9 pkt j).

Zasady Promocji cenowej produktów hipotecznych pn. „*Na Szczytach II*”:

„W celu skorzystania z Promocji Uczestnik zobowiązany jest:

[...]

d. w ramach Pakietu PERSONALE:

[...]

ii. zasilać co miesiąc konto osobiste lub konto oszczędnościowe lub rachunek walutowy a'vista w walucie produktu hipotecznego w ramach Pakietu kwotą nie niższą niż 5 000 PLN lub równowartości tej kwoty w innej walucie (wg średniego kursu NBP) - nieprzerwanie przez 5 lat od daty pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego LUB utrzymywać co miesiąc wymagane aktywa w kwocie nie niższej niż 50 000 PLN lub równowartości tej kwoty w innej walucie (wg średniego kursu NBP) - nieprzerwanie przez 5 lat od daty pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego” (§ 2 ust. 2 pkt d).

„Marża w całym okresie kredytowania: 1,60 %” (§ 3 ust. 1 pkt ii).

„Uczestnik jest świadom i wyraża na to zgodę, że w przypadku naruszenia przez niego warunku skorzystania z Promocji wskazanego w § 2, traci prawa wynikające z Promocji, w wyniku czego Bank ma prawo do podwyższenia marży oprocentowania produktu hipotecznego do poziomu wynikającego z umowy produktu hipotecznego” (§ 3 ust. 3).

„Niniejsze Zasady są jedynym dokumentem określającym zasady Promocji” (§ 5 ust. 1).

3. Działania Prezesa UOKiK dotyczące zakwestionowanej przez Powoda praktyki

W dniu 1 kwietnia 2015 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie wyjaśniające (sygn. DDK-405-17/15) mające na celu wstępne ustalenie, czy DNB Bank Polska Spółka Akcyjna dopuściła się naruszenia przepisów uzasadniającego wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów lub naruszenia chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniającego podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

Podstawę do wszczęcia postępowania stanowiły skargi konsumentów dotyczące działania Banku. W skargach tych, konsumenci, którzy zawarli z Bankiem umowy kredytu hipotecznego, wskazywali na - ich zdaniem - nieuprawnione zwiększanie oprocentowania kredytów hipotecznych. Jako powód takiej sytuacji, Bank wskazywał na niewypełnienie przez konsumentów warunków promocji, tj. m.in. brak zasilenia konta stosowną kwotą.

Ustalenia poczynione w toku postępowania wyjaśniającego uzasadniały podejrzenie, że działania Banku mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów, w związku z czym, Prezes UOKiK wszczął wobec Banku postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Poniżej przywołana została argumentacja jaką Prezes UOKiK przedstawił w uzasadnieniu postanowienia o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz jej rozszerzenie zamieszczone w treści decyzji zobowiązującej wydanej po przeprowadzeniu tego postępowania. Pozostaje ona w pełni aktualna również w odniesieniu do sprawy będącej przedmiotem złożonego przez Powoda wniosku o wydanie istotnego poglądu w sprawie.

3.1. Postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania przez DNB Bank Polska S.A. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wydane przez Prezesa UOKiK w dniu 24 października 2016 r. (sygn. postępowania: DOZIK-2.610.509.16).

W dniu 24 października 2016 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez DNB Bank Polska S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zarzut

sformułowany w pkt I przedmiotowego postanowienia - dotyczący praktyki zakwestionowanej przez Powoda w niniejszej sprawie - przyjął następujące brzmienie:

„I. Na podstawie 49 ust. 1 w związku art. 101 ust. 2 oraz art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 184, ze zmianami), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczyna wobec przedsiębiorcy DNB Bank Polska Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na podwyższeniu oprocentowania kredytów lub pożyczek hipotecznych konsumentom, którzy:

a) przystąpili do jednej z następujących promocji:

- Produkt hipoteczny z pakietem usług bankowych,
- Produkt hipoteczny z pakietem lub ubezpieczeniem,
- Produkt hipoteczny z pakietem lub ubezpieczeniem II,
- Produkt hipoteczny z pakietem,
- Produkt hipoteczny w PLN,
- Promocja powakacyjna w EUR,
- Na Szczytach,
- Na Szczytach II,
- Promocja Wiosenna,
- Promocja bezpieczne 0%,
- Promocja NON STOP NISKA MARŻA,
- Promocja NON STOP NISKA MARŻA II,
- Promocja NON STOP NISKA MARŻA III - tylko PLN,
- PROMOCJA ZIMOWA 2011/2012 -tylko PLN,
- Specjalna oferta cenowa HSBC,

oraz

b) na podstawie warunków tych promocji zobowiązali się do zasilania co miesiąc kont osobistych, kont oszczędnościowych lub kont walutowych założonych i prowadzonych przez DNB Bank Polska Spółkę Akcyjną:

- kwotą minimum 5 000 zł (w wypadku wyboru przez konsumenta pakietu usług bankowych „Personale”),
- kwotą minimum 40 000 zł (w wypadku wyboru przez konsumenta pakietu usług bankowych „Eksklusiv”),

oraz

c) zasilali konta z innych kont prowadzonych dla nich przez DNB Bank Polska Spółkę Akcyjną,

w sytuacji gdy zasilanie konta z innych kont prowadzonych dla nich przez DNB Bank Polska Spółkę Akcyjną spełnia warunki tych promocji i w związku z tym brak jest podstawy do podwyższenia oprocentowania, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową

w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 3) oraz godzić w zbiorowy interes konsumentów”.

Powody, dla których Prezes UOKiK zakwestionował przedmiotową praktykę zostały przedstawione w uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia. Na gruncie niniejszej sprawy pozostają one w pełni aktualne. Z tego względu zostają one przytoczone poniżej.

Przy ocenie tego czy dany konsument wypełnił warunki promocji Bank uznawał, że dokonanie tzw. przelewu wewnętrznego (tj. takiego który dokonywany jest pomiędzy rachunkami konsumenta prowadzonymi przez Bank) nie wypełnia warunku zgodnie z którym konsument powinien zasilić co miesiąc konta osobiste lub konta oszczędnościowe, a także konta walutowego prowadzone w Banku kwotą nie niższą niż 5 000 zł (w wypadku wyboru pakietu „Personale”) albo 40 000 zł (w wypadku wyboru pakietu „Eksklusiv”). Bank stwierdził wystąpienie takich sytuacji w wypadku 15 promocji o nazwach:

[...]

- Na Szczytach II

[...]

Należy zauważyć, że przedmiotowe działanie Banku może nie znajdować potwierdzenia w treści podpisywanych przez konsumentów warunków promocji, które przewidywały obowiązek przelewania na rachunki założone w DNB określonej kwoty pieniędzy jednocześnie nie zastrzegając zakazu dokonywania zasileń rachunków prowadzonych przez Bank za pomocą „przelewów wewnętrznych”. Oznacza to, że Bank mógł podnieść konsumentom oprocentowanie kredytu pomimo braku podstawy umownej.

Działanie takie potwierdzają także skargi i zawiadomienia konsumentów oraz pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów we Wrocławiu:

- „Bank odpowiedział, że podstawą do zakwestionowania przedmiotowych wpłat był fakt, że pochodziły one z innego mojego rachunku prowadzonego przez Bank (dalej: >>rachunek oszczędnościowy<<), a nie ze środków pochodzących spoza Banku. Faktycznie, w 2012 roku czterokrotnie zasililem rachunek z posiadanego przeze mnie w Banku konta oszczędnościowego, był to jednak odrębny rachunek od tego, który założony został na potrzeby obsługi kredytu, posiadał inny numer identyfikacyjny i inne były warunki jego prowadzenia. Ponieważ sam nie znalazłem takiego zapisu w umowie kredytu, poprosiłem Bank o wskazanie w umowie lub w Regulaminie promocji zapisu mówiącego o tym, że środki zasilające rachunek muszą pochodzić z innego Banku. W rozmowie telefonicznej, za pośrednictwem infolinii, otrzymałem odpowiedź, że takiego zapisu nie ma, a mimo to jednak Bank obstaje przy tym, że środki powinny pochodzić z innego Banku i wysłano mi treść stanowiska, które cytuje poniżej: (...). Skontaktowałem się z Doradcą Kredytowym Banku, który obsługiwał mój wniosek kredytowy, a także z kilkoma innymi kredytobiorcami tegoż Banku i każdy z nich potwierdził mi, że nie wiedział i nie był informowany o tym, że Bank za zasilenie rachunku uznaje tylko wpływy ze środków pochodzących z rachunków prowadzonych przez inne banki.” (zawiadomienie o sygn. DDK-60-229/15, które wpłynęło do Urzędu w dniu 23 lutego 2015 r.)

- „W rozmowie telefonicznej konsultant Banku twierdził, że popełniliśmy błąd robiąc przelew z rachunku oszczędnościowego na rachunek bieżący, co jest wbrew umowie promocyjnej. Jednakże takiego zapisu (wkluczającego przelew z dwóch rachunków w obrębie tego samego banku) w umowie promocyjnej nie ma. Nie ma również definicji co Bank rozumie przez zasilenie konta osobistego. Ponadto przy podpisywaniu umowy

promocyjnej pytaliśmy o sposób zasilania konta i pracownik Bank zapewnił nas, że mogą to być jakiegokolwiek wpływy na konto w wysokości dające sumarycznie 5 000 zł dowolnych środków. Wprost zapytaliśmy, czy może to być przelew z rachunku oszczędnościowego i pracownik Banku nam to potwierdził. Odnosimy wrażenie, że albo Bank zmienił interpretację w tej sprawie, albo celowo zostaliśmy wprowadzeni w błąd.” (skarga o sygn. DDK-690-992/15, która wpłynęła do Urzędu w dniu 28 kwietnia 2015 r.)

- „Dla przykładu wskazuję sytuację klienta, któremu bank zarzucił kilkukrotny brak zasileń konta kwotą 5000 zł w roku 2013 oraz 2014. W odpowiedzi konsument dostarczył zestawienie operacji potwierdzających dokonywanie wymaganych wpłat. W korespondencji z konsumentem DNB Bank Polska S.A. poinformował, iż zasilenie konta rozumiane jest jako zwiększenie salda środków jakie klient posiada w banku, więc przelewy wewnętrzne nie zostały uwzględnione. Należy podkreślić, iż w dokumentach przedłożonych konsumentowi nie została przedstawiona definicja „zasilenia konta”, więc powoływanie się na sposób rozumienia tego pojęcia jest w niniejszej sprawie bezzasadne. Konsument w każdym okresie rozliczeniowym dokonywał odpowiedniej wpłaty na wskazany numer konta, więc wypełnił zobowiązania wynikające z umowy >>Promocja Bezpieczne 0%<<” (pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów we Wrocławiu, sygn. DDK-076-99/15, które wpłynęło do Urzędu w dniu 11 maja 2015 r.).

Podobne zastrzeżenia klientów znaleźć można w: skardze o sygn. DDK-690-979/15, która wpłynęła do Urzędu w dniu 27 kwietnia 2015 r.; zawiadomieniu o sygn. DDK-60-332/15, które wpłynęło do Urzędu w dniu 19 marca 2015 r.; zawiadomieniu o sygn. DDK-60-396/15, które wpłynęło do Urzędu w dniu 10 kwietnia 2015 r.; zawiadomieniu o sygn. DDK-60-488/15, które wpłynęło do Urzędu w dniu 11 maja 2015 r.; zawiadomieniu o sygn. DDK-60-554/15, które wpłynęło do Urzędu w dniu 1 czerwca 2015 r.

[...]

W ocenie Prezesa Urzędu sprzeczność z prawem podejmowanego przez Bank zachowania może polegać na naruszeniu określonego w art. 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 3, dalej także „upnpr”) zakazu stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych. W świetle postanowień wykonywanych umów kredytu lub pożyczek, ww. działania Banku mogą stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 upnpr, oraz godzić w zbiorowe interesy konsumentów, a przez to mogą wypełniać znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik.

W myśl art. 4 ust. 1 upnpr praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Pojęcie dobrych obyczajów jest klauzulą generalną, niezawierającą swej definicji normatywnej. Podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny¹. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to

¹ Np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991 r., sygn. akt I ACr 411/91, „Wokanda” 1992/4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2003 r., sygn. akt II CKN 1097/00, Lex nr 78878; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r., sygn. akt I CKN 473/01, Lex nr 80257; J. Szwaja [w:] „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - Komentarz”, Warszawa 2000,

uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego. Przy takim założeniu sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania konsumenta. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające „in minus” od standardów postępowania.

W niniejszej sprawie dobre obyczaje należy utożsamiać z przestrzeganiem przez Bank zawartych umów. Bank przewidział w warunkach promocji obowiązek zasilenia konta i jednocześnie nie wskazał podstawy umownej z której by wynikało, że dokonanie przez konsumenta zasilenie konta z innego konta prowadzonego przez Bank nie spełnia warunków promocji. Analiza warunków promocji prowadzi jednak do wniosku, iż ich postanowienia były w tym zakresie jasne i precyzyjne - nie zawierały ograniczenia co do rodzaju rachunków, z których miało być zasilane konto. Dlatego należy przyjąć, że Bank mógł postąpić niezgodnie z umowami, które zawarł z konsumentami. Mógł on zatem naruszyć dobre obyczaje poprzez nadużycie swojej pozycji profesjonalisty w stosunku do słabszego uczestnika obrotu. Takie działanie może stanowić naruszenie jednej z podstawowych zasad prawa cywilnego, według której umów należy dotrzymywać (*pacta sunt servanda*), a także ogólnej reguły prawa zobowiązań współdziałania wierzyciela i dłużnika przy wykonywaniu zobowiązania, zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom (art. 354 kodeksu cywilnego). Przeciętny konsument ma prawo oczekiwać, że Bank dotrzyma postanowień zawartej z nim umowy - zgodnie z dobrymi obyczajami kupieckimi. Co istotne, twórcą postanowień promocji, do których w ramach adhezji przystępowali konsumenci, był Bank który miał w związku z tym możliwość ich redakcji wedle swoich intencji.

W przepisach ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym znajduje się definicja przeciętnego konsumenta oraz produktu. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 8 przedmiotowej ustawy, przeciętny konsument jest to konsument dostatecznie poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny, zgodnie z brzmieniem ustawy, dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa. Z kolei, stosownie do art. 2 pkt 3 ww. ustawy, przez produkt rozumie się każdy towar lub usługę, w tym nieruchomości, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków cywilnoprawnych. Wymaga podkreślenia, że wykonywane przez Bank umowy kredytu lub pożyczki mieszczą się w definicji produktu zawartej w art. 2 pkt 3 upnpr. Są to bowiem usługi finansowe świadczone przez Bank w ramach wykonywania działalności bankowej.

W przedmiotowej sprawie Prezes Urzędu przyjmuje model przeciętnego konsumenta jako osoby, która zna warunki promocji stanowiące część umowy kredytu lub pożyczki. Konsument ten zdaje sobie sprawę, że warunki te mają wpływ na wysokość

---

str. 122-133; R. Stefanicki, „Dobre obyczaje w prawie polskim”, „Przegląd Prawa Handlowego”, 2002/5.

oprocentowania, które jest najistotniejszym, faktycznym czynnikiem kształtującym wysokość całkowitego kosztu kredytu lub pożyczki hipotecznej. Przeciętny konsument interpretuje warunki promocji w sposób literalny i jest w stanie ustalić, że nie ma pośród nich normy, która wskazywałaby, że powinien on co miesiąc zasilać konta nowymi środkami. W konsekwencji przeciętny konsument przyjmuje, że zasilenie przez niego konta z innego konta prowadzonego przez Bank spowoduje wypełnienie warunków promocji.

Pomimo to jego zachowanie rynkowe może być zniekształcone w wyniku praktyki stosowanej przez Bank - konsument może dokonać przelewu określonej w warunkach promocji kwoty z rachunku, który nie jest prowadzony przez Bank (bowiem nie jest to istotne z punktu widzenia tych warunków). Konsekwencją takiego zachowania konsumenta będzie żądanie zapłaty wyższych (zawierających podwyższoną kwotę odsetek) rat przez Bank. Ponadto, konsument, jako słabsza strona umowy kredytu może się obawiać konsekwencji nieuiszczenia rat w wysokości wymaganej przez silniejszego kontrahenta takich, jak wypowiedzenie umowy kredytu z tytułu niedotrzymania jej warunków, a w konsekwencji, w przypadku umów zabezpieczonych hipoteką, utraty nieruchomości stanowiącej często dorobek całego życia. Dodatkowo konsument narażony jest na obowiązek zapłaty odsetek od zadłużenia przeterminowanego oraz innych opłat związanych z dochodzeniem roszczeń przez Bank. Należy przy tym zauważyć, że Bank mógł dochodzić ww. roszczeń poprzez wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego², który znacznie ogranicza konsumenta w możliwości obrony jego praw przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. W konsekwencji konsument może istotnie zmienić swoje zachowanie rynkowe i spłacać należności w kwocie wskazywanej przez Bank w harmonogramie spłaty, tj. uiszczać raty o wyższej wartości niż te, które musiałby płacić gdyby dalej obejmowały go postanowienia promocji.

Wskazana praktyka Banku może godzić w zbiorowe interesy konsumentów, gdyż każdy konsument który zawarłby z Bankiem umowę kredytu oraz przystąpił do przedmiotowych promocji byłby dotknięty stosowaną przez Bank praktyką, gdyby zaistniały okoliczności faktyczne takie jak opisane w uzasadnieniu. Następstwem działania Banku było podwyższenie konsumentom oprocentowania kredytu hipotecznego.

3.2. Decyzja Prezesa UOKiK Nr DOZIK-8/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r. (wydana w toku postępowania administracyjnego o sygn. DOZIK-2.610.509.16).

Po przeprowadzeniu wszczętego postępowania w sprawie stosowania przez DNB Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes UOKiK w dniu 31 grudnia 2018 r. wydał Decyzję Nr DOZIK-8/2018.

Wskazać należy, że przedmiotowa decyzja jest decyzją zobowiązującą. Decyzja ta została wydana w trybie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2016 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r. poz. 798 ze zm.) i stanowi negocjacyjną formę zakończenia postępowania prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Celem takiej decyzji jest doprowadzenie do zakończenia naruszenia i usunięcia jego skutków. Stosownie do przepisu art. 28 ust. 1 uokik, „Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności

² Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygnatura akt P 45/12) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe są niezgodne z art. 32 ust. 1 konstytucji.

sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1 uokik, lub będących podstawą wszczęcia postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24 uokik, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań (...)" . Wydając decyzję zobowiązującą, Prezes UOKiK ma zatem jedynie uprawdopodobnić naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 24 uokik. Z tych powodów, w przedmiotowej Decyzji nie miało miejsca stwierdzenie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowią przepis art. 26 czy art. 27 uokik.

Bez względu na powyższe, poniżej przytoczono fragment ww. decyzji odnoszący się do praktyki zarzucanej DNB Bank Polska S.A. w pierwszym punkcie postanowienia o wszczęciu postępowania administracyjnego z dnia 24 października 2016 r., który rozszerza uzasadnienie przedstawione przez Prezesa UOKiK w postanowieniu o wszczęciu postępowania:

„(58) [...] W niniejszej sprawie przeciętny konsument, zawierający z Bankiem umowę, ma prawo oczekiwać, że będzie ona wykonywana w taki sposób w jaki uzgodnił to w treści zawartej z DNB umowy. Dodatkowo, przeciętny konsument ma prawo przypuszczać, że Bank formułując warunki promocji, zrobił to w sposób rzetelny i ujął w nich wszystkie informacje z jakimi konsument powinien się zapoznać.

(59) Ponadto, przeciętny konsument zakłada, że przekazywane przez przedsiębiorcę informacje są prawdziwe, w tym zakresie, że podejmowane przez niego działania powinny być zgodne zarówno z warunkami umowy, jak również z powszechnie obowiązującymi przepisami oraz z dobrymi obyczajami. Ma prawo przypuszczać, że sposób wykonywania umowy będzie zgodny z jej treścią.

(60) [...] W relacjach przedsiębiorców z konsumentami istotą zachowań zgodnych z dobrymi obyczajami „*jest szeroko rozumiany szacunek dla człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien on wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, także wykorzystania jego niewiedzy i naiwności*”³. [...]

(64) Co się tyczy obowiązujących w bankowości zwyczajów, w tym także dobrych obyczajów - jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie⁴ - to zostały one skodyfikowane w „Kodeksie Etyki Bankowej (Zasady Dobrej Praktyki Bankowej)”⁵. Wiążący charakter tychże zasad potwierdza art. 136 ust. 1 Prawa bankowego, który nakazuje biegłym rewidentom przeprowadzającym badanie sprawozdań finansowych banku powiadamiać Komisję Nadzoru Finansowego, radę nadzorczą i zarząd banku o ujawnionych faktach wskazujących na naruszenie zasad dobrej praktyki bankowej lub inne zagrożenie interesów klientów banku. Zgodnie z tym kodeksem, „*banki, jako instytucje zaufania publicznego, w swojej działalności kierują się przepisami prawa, rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego, uchwałami samorządu bankowego, normami przewidzianymi w Kodeksie oraz dobrymi zwyczajami kupieckimi. Banki i ich pracownicy oraz osoby, za których pośrednictwem banki wykonują czynności bankowe, uwzględniają zasady: profesjonalizmu,*

³ Wyrok SOKiK z dnia 23 lutego 2006 r., sygn. akt XVII Ama 118/04.

⁴ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 czerwca 2010 r., sygn. akt VI ACa 1431/09.

⁵ Przyjęty na XXV Walnym Zgromadzeniu Związku Banków Polskich 18.04.2013 r.

rzetelności, rzeczowości, staranności i najlepszej wiedzy”. Kodeks ten przewiduje, że „Bank w stosunkach z Klientami i przy wykonywaniu czynności na rzecz Klientów, powinien działać zgodnie z zawartymi umowami, w granicach dobrze pojętego interesu własnego i z uwzględnieniem interesów Klientów. Bank nie może wykorzystywać swego profesjonalizmu w sposób naruszający interesy Klientów” (pkt 1.3).

(65) Do poszanowania ochrony interesów klientów odwołuje się także „Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego”⁶ rekomendowany przez Komisję Nadzoru Finansowego. Jedną z zasad wyrażonych w Kanonie jest ta, zgodnie z którą podmiot finansowy działa uczciwie i rozważnie, z poszanowaniem słusznego interesu klientów i dobra rynku finansowego, oraz nie nadużywa swojej dominującej pozycji wynikającej z przewagi zasobów, w tym kwalifikacji lub kompetencji osób działających w jego imieniu (pkt 1 Uczciwość). [...]

(66) [...] Bank jako profesjonalista, formułując postanowienia umowne, powinien rozważyć wszystkie stany faktyczne, które mogą mieć miejsce przy wykonywaniu przez konsumenta postanowień umowy (np. wziąć pod uwagę, że konsumenci będą dokonywali przelewy pomiędzy rachunkami w ramach posiadanego pakietu) i - jeżeli intencją Banku było wyłączenie możliwości dokonywania w ramach promocji przelewów pomiędzy określonymi rodzajami kont - odpowiednie i wyraźne sformułowanie stosownych ograniczeń. Niemniej jednak, Bank w treści umowy nie zawarł takich postanowień. [...]”.

4. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, Wydział I Cywilny z dnia (...) r., sygn. akt (...)

4.1. Przepisy przywołane w uzasadnieniu do ww. wyroku

W uzasadnieniu do wyroku z dnia (...) r., Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie przywołuje przepis art. 65 oraz 385 § 2 Kodeksu cywilnego.

Stosownie do treści przepisu art. 65 k.c. § 1, „Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje”, natomiast zgodnie z § 2 tego artykułu, „ W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu”.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 385 § 2 k.c., „Wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały. Postanowienia niejednoznaczne tłumaczy się na korzyść konsumenta. Zasady wyrażonej w zdaniu poprzedzającym nie stosuje się w postępowaniu w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone”.

4.2. Orzecznictwo dotyczące ww. przepisów

Reguły dotyczące wykładni postanowień umowy są przedmiotem bogatego orzecznictwa.

Stanowisko w tej sprawie wielokrotnie zajmował Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 14 marca 2018 r. (II CSK 445/17), wskazał, że „postanowienia OWU podlegają wykładni według reguł określonych w art. 65 § 2 KC, jeśli ich postanowienia nie są precyzyjne

⁶ Uchwała Nr 99/08 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 marca 2008 r. w sprawie rekomendacji stosowania Kanonu Dobrych Praktyk Rynku Finansowego.

i stwarzają wątpliwości co do ich istotnej treści. Wykładnia taka nie może pomijać celu, w jakim umowa ubezpieczenia została zawarta, a także natury i funkcji zobowiązania, a celem tej umowy jest udzielenie ubezpieczonemu ochrony w razie wystąpienia określonego ryzyka. Dlatego też postanowienia OWU powinny precyzyjnie określać postacie ubezpieczonego ryzyka, a w razie niejasności czy wątpliwości także co do wzajemnej relacji między tym postanowieniami należy z mocy art. 385 § 2 KC interpretować je na korzyść ubezpieczającego (wyrok SN z dnia 13 maja 2004 r., V CK 481/03, niepubl.) i to przy uwzględnieniu reguł określonych w art. 65 § 2 KC (wyrok SN dnia 2 kwietnia 2014 r., IV CSK 420/13, niepubl., postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2013 r., IV CNP 80/12, niepubl.; wyrok SN z dnia 2 grudnia 1998 r., I CKN 278/98; postanowienie SN z dnia 22 lipca 2005 r., III CZP 49/05, niepubl.). Dorobkiem orzecznictwa są również judykaty, z których wynika, że ryzyka objęte ubezpieczeniem i przesłanki wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela powinny być zarówno w umowie jak i w OWU jednoznaczne i wyraźnie określone, aby ubezpieczający wiedział jednoznacznie, jakie zdarzenia nie są objęte ubezpieczeniem. **Konsekwencje postanowień OWU zawierających uregulowania niejasne, wieloznaczne, mylące i obiektywnie niezrozumiałe dla przeciętnego adresata ponosi ubezpieczyciel jako twórca wzorca umowy (wyrok SN z dnia 12 stycznia 2007 r., IV CSK 307/06, niepubl.)”.**

W wyroku z dnia 29 maja 2015 r. (V CSK 446/14), Sąd Najwyższy zauważył, że kombinowana metoda wykładni przyznaje pierwszeństwo - w wypadku oświadczeń woli składanych innej osobie - temu znaczeniu oświadczenia woli, które rzeczywiście nadały mu obie strony w chwili jego złożenia (subiektywny wzorzec wykładni). Podstawą tego pierwszeństwa jest zawarty w art. 65 § 2 KC nakaz badania raczej, jaki był zgodny zamiar stron umowy, aniżeli opierania się na dosłownym brzmieniu umowy. Tezę tę Sąd uzupełnia jednak twierdzeniem, że na gruncie prawa polskiego, i to nie tylko w zakresie stosunków z udziałem konsumentów (art. 385 § 2 KC), wątpliwości należy tłumaczyć na niekorzyść strony, która zredagowała umowę. Ryzyko wątpliwości wynikających z niejasnych postanowień umowy, nie dających usunąć się w drodze wykładni, powinna bowiem ponieść strona, która zredagowała umowę.

Powyższą argumentację przywołuje Sąd Najwyższy także w wyroku z dnia 10 lutego 2016 r. (I CSK 1/15).

4.3. Odniesienie się do argumentacji zawartej w wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

Prezes UOKiK nie podziela stanowiska zaprezentowanego w wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia (...) r. Przyjęte przez Sąd błędne założenia, brak wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy oraz rozumowanie przeprowadzone w sprzeczności z zasadami logiki w ocenie Prezesa UOKiK mogły mieć wpływ na ostateczne rozstrzygnięcie Sądu.

W pierwszej kolejności należy przytoczyć fragment uzasadnienia wyroku, w którym Sąd argumentuje, że „Dokument obejmujący Zasady promocji i stanowiący integralną część umowy zawiera, w ocenie Sądu, jednoznaczne treści, w szczególności biorąc pod uwagę kontekst pozostałych postanowień tworzących całą relację zobowiązaniową stron”. Zatem już na samym wstępie Sąd wskazuje na jednoznaczną treść umowy. Zgodnie z zasadą *clara non sunt interpretanda*, potrzeba dokonywania jakiegokolwiek wykładni nie powinna mieć tutaj miejsca, bowiem konieczność interpretacji materializuje się jedynie wówczas, gdy postanowienia umowy nie są jasne czy jednoznaczne. Niemniej jednak, już w tym zdaniu

Sąd zaznacza, że jednoznaczność treści umowy opiera nie na samym jej brzmieniu, a na „kontekście pozostałych postanowień tworzących całą relację zobowiązaniową stron”. Odniesienie do potrzeby „interpretacji”, Sąd przywołuje w uzasadnieniu wyroku parokrotnie.

Co więcej, odnosząc się do brzmienia postanowień umowy, Sąd wprost przyznaje, że „jakkolwiek Zasady promocji *Na Szczęście II* nie wskazują literalnie, iż comiesięczne zasilanie rachunków ma się odbywać poprzez dokonywanie wpłat zewnętrznych, to jednakże zdaniem Sądu całościowa analiza postanowień Zasad Promocji, mając na względzie posłużenie się alternatywą w powoływanym § 2 ust. 2 pkt d. jednoznacznie wskazuje na taką interpretację tego pojęcia, jaka została przedstawiona powyżej”. Przedmiotowy fragment uzasadnienia prowadzi do wniosku, że po pierwsze, kontrahent przedsiębiorcy - konsument, który zapoznawał się z ich brzmieniem, nie miał możliwości odczytania z Zasad promocji warunku, który by obligował go do zasilania konta jedynie w drodze przelewów zewnętrznych, a po drugie, stanowisko jakie zaprezentował Sąd nie było wynikiem odczytania literalnego brzmienia postanowień umowy, a efektem dokonanej przez niego interpretacji treści tych postanowień.

Sąd I instancji, argumentuje również, że „alternatywa zawarta w [...] § 2 Zasad promocji ma faktycznie charakter rozłączny, stąd warunki promocji należy rozpatrywać odrębnie, ale sposób rozumienia każdego z tych warunków musi uwzględniać sens drugiego i w związku z tym nie jest wystarczającym dla spełnienia powyższych warunków utrzymywanie łącznie na wszystkich kontach w ramach pakietu *Personale* depozytu w kwocie 5.000,00 zł lub jej równowartości w innej walucie i comiesięczne przesuwanie tych środków w ramach tzw. przelewów wewnętrznych pomiędzy poszczególnymi rachunkami”.

Odnosząc się do ww. fragmentu uzasadnienia, należy zwrócić uwagę, że treść „Zasad promocji” w tym miejscu, w którym stanowi o kwocie 5.000,00 zł, nie posługuje się użytym przez Sąd sformułowaniem „utrzymywanie depozytu”. W Zasadach promocji mowa tylko i wyłącznie o „zasilaniu konta/rachunku”. Warunek „utrzymywania depozytu” należałoby rozumieć tak, że obliguje on do nieprzerwanego posiadania na koncie pewnej kwoty, natomiast warunek „zasilania konta” wiąże się jedynie z koniecznością dokonania przelewu na dane konto i nie niesie za sobą konieczności ciągłego posiadania na tym koncie określonej kwoty pieniędzy. W przypadku „zasilenia konta”, warunek ten pozostaje spełniony już w momencie zaksięgowania kwoty przelewu na koncie. Zatem dokonanie przelewu obciążającego to konto w kwocie 5.000,00 zł zaraz po tym, jak kwota przelewu zostanie na nim zaksięgowana, pozostawałoby obojętne z punktu widzenia Zasad promocji. Tym samym, nie jest prawidłowe stawianie znaku równości (tak jak się wydaje uczynił to Sąd I instancji) pomiędzy warunkiem dotyczącym „zasilenia konta”, a warunkiem „utrzymywania” aktywów/depozytu. Wywód przeprowadzony przez Sąd w tym przedmiocie wydaje się pozostawać błędnym. Tym bardziej nie jest zrozumiały fragment uzasadnienia, w którym Sąd dochodzi do wniosku, że „nie powinno budzić wątpliwości, iż pojęcie *zasilanie konta* nie jest tożsame z pojęciem *utrzymywania aktywów*. Stąd też jednorazowa wpłata kwoty 5.000,00 zł, a następnie przelew tych środków między rachunkami (a do takiego wniosku musiałaby doprowadzić interpretacja powoda) nie jest wystarczająca dla spełnienia żadnego z zawartych w § 2 ust. 2 pkt d warunków”. Nie jest w szczególności zrozumiałe, jakie względy kierowały Sądem, kiedy przyjmował, że w przypadku „interpretacji Powoda” następować miałyby „przelew tych środków między rachunkami” (mowa o 5.000,00 zł), bowiem kwota 5.000,00 zł w ogóle nie musi być utrzymywana na

koncie. Konto ma być nimi jedynie zasilone. W tym zakresie, argumentacje Sądu należałoby uznać za wewnętrznie sprzeczną.

W tym miejscu Prezes UOKiK pragnie zwrócić uwagę na istotną kwestię jaką jest odwołanie się przez Sąd I instancji do „celu umowy”. Jak argumentuje bowiem Sąd „nie można wyklądać części jednego zdania, [...] w oderwaniu od celu umowy”. Zdaniem Sądu zapis dotyczący zasilania kont oraz utrzymywania określonego depozytu jako całość jednoznacznie określa cel, jakiemu umowa ta miała służyć z punktu widzenia Banku. Cel ten został przez Bank określony w następujący sposób (fragment uzasadnienia wyroku, w którym przywoływane są argumenty Stron): „Celem takiego rozwiązania było uzyskanie przez obie strony umowy wymiernych korzyści ekonomicznych”. Pozwany wyjaśniał, że przy „zasileniu konta” musi dojść „do zwiększenia aktywów klienta ulokowanych w banku, a nie tylko do wewnętrznych przesunięć między kilkoma rachunkami tego samego klienta prowadzonymi przez ten sam bank”. Nawet jeśli taki zamysł przyświecał Bankowi przy formułowaniu treści postanowień Zasad promocji, to jednak nie został on w tych Zasadach uwzględniony i to nie tylko poprzez brak dookreślenia, że konto ma być zasilane „z zewnątrz”, lecz również z uwagi na to, że Bank nie doprecyzował, że przelana kwota ma być utrzymywana na koncie. Aktualna treść postanowienia, jak zobrazowano w akapicie poprzedzającym, obliguje konsumenta jedynie do wykonania przelewu (utrzymywanie kwoty tego przelewu nie jest wymagane).

W uzasadnieniu Sąd wskazuje, że „Z brzmienia powyższej regulacji wynika jednoznacznie, że w ramach pakietu *Personale* powód zobowiązał się albo utrzymywać na wszystkich rachunkach depozyt w wysokości 50.000,00 zł wpłacony jednorazowo w terminie 30 dni od uruchomienia kredytu (przy czym obojętne jest na którym konkretnie rachunku depozyt ten się znajduje, byle by suma depozytów z wszystkich trzech rachunków o jakich tu mowa sięgała 50.000,00 zł) albo zasilać z zewnątrz co miesiąc kwotą co najmniej 5.000,00 zł którykolwiek z rachunków w ramach pakietu”. Zdaniem Sądu to właśnie brzmienie regulacji jednoznacznie wskazuje, że zasilenia powinny być dokonywane „z zewnątrz”, podczas, gdy treść postanowienia umownego w ogóle się do tego nie odnosi. Powyższe świadczy o braku rzetelności i spójności w przyjętej przez Sąd argumentacji.

W niniejszej sprawie, należy mieć również na uwadze, że dotyczy ona relacji pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem, który realnie pozostaje słabszą stroną umowy, a na treść wzorca nie ma rzeczywistego wpływu. Autorem wzorca umowy jest przedsiębiorca, który przy jego formułowaniu powinien dołożyć należytej staranności. Jak wykazał Powód w toku postępowania przed Sądem I instancji, możliwe jest takie ukształtowanie wzorca, aby jego treść stanowiła o tym, że wolą Banku jest, żeby wpłacane przez konsumenta środki pieniężne pochodziły wyłącznie ze źródeł zewnętrznych. Mając na uwadze przywołany przez Powoda przykład działania starannego, nie sposób podzielić wykładni postanowień umowy dokonanej przez Sąd I instancji, która nie jest zgodna z przepisem art. 385 § 2 k.c.

Jednocześnie, w świetle powyższego, nie są zrozumiałe przyczyny, dla których Sąd uznaje, że przytoczone rozumienie pojęcia „zasilania” są „jednoznaczne i zrozumiałe dla przeciętnego, typowego konsumenta, prawidłowo rozumiejącego treść zawartego we wzorcu postanowienia”.

Jak wskazał Sąd, „fakt, że pozwany Bank nie informował powoda o nieprawidłowym spełnieniu Zasad promocji nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy, bowiem [...] w przypadku naruszenia warunków promocyjnych bank miał prawo do podwyższenia marży oprocentowania produktu hipotecznego do poziomu wynikającego z umowy kredytowej”. Kwestia ta ma wtóre znaczenia dla przedmiotowego postępowania, bowiem materializuje

się ona dopiero w momencie braku spełnienia przez konsumenta warunków promocji, podczas gdy, w ocenie Prezesa UOKiK, warunki te nie zostały przez Powoda naruszone. Należy jednak wskazać, że działanie Powoda w tym zakresie zostało zakwestionowane przez Prezesa UOKiK w ramach prowadzonego postępowania, a stanowisko wyrażone w postanowieniu o wszczęciu postępowania pozostaje aktualne (kopia postanowienia w załączeniu).

5. Podsumowanie

Postanowienie będące przedmiotem niniejszego postępowania, w ocenie Prezesa UOKiK pozostaje jednoznaczne. Nie budzi bowiem wątpliwości, że Bank nie nałożył na konsumenta w jego treści obowiązku dokonywania zasileń konta ze źródeł zewnętrznych.

Jeśliby jednak uznać - co w niniejszej sprawie w ocenie Prezesa UOKiK nie powinno mieć miejsca, bowiem *clara non sunt interpretanda* - że przy ocenie postanowienia należy uwzględnić relację treści tego postanowienia do treści innych postanowień zamieszczonych w „Zasadach promocji”, to taka wykładania pozostaje bez wpływu na rozumienie postanowień zgodnie z ich literalnym brzmieniem. Ewentualny cel, jaki przyświecał Bankowi przy formułowaniu postanowień umowy w postaci „zwiększania aktywów”, a nie tylko „wewnętrznych przesunięć” - nie został w żaden sposób zrealizowany.

Dodatkowo, jeśliby już dokonywać interpretacji postanowień umowy, to w obrocie konsumenckim, Sąd winien dokonać jej na korzyść konsumenta, ewentualnymi zaniechaniami obciążając przedsiębiorcę - stosownie do postanowień przepisu art. 385 § 2 k.c.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że działanie Powoda stanowiło „zasilenie konta”, a tym samym Powód spełnił warunki promocji określone w „zasadach promocji”.

Załączniki:

- 2 odpisy dla stron zawierające stanowisko Prezesa UOKiK z istotnym poglądem dla sprawy
- kopia postanowienia o wszczęciu postępowania o sygn. DOZIK-2.610.509.16
- kopia decyzji Prezesa UOKiK z dnia 31 grudnia 2018 r. Nr DOZIK-8/2018
- kopia wniosku o wydanie istotnego poglądu w sprawie